

Podcast 15: Duurzaamheid

Welkom bij Podfolio Nederland.

Een podcast waarin de beleggingsdeskundigen van Willis Towers Watson hun inzichten delen en actuele onderwerpen aan bod komen die voor u, als institutionele belegger, van belang zijn.

In tien minuten praten we u bij.

Beleggen is een vak, zeker in een turbulente tijd.

Daarom spreken onze investment consultants wekelijks over relevante onderwerpen.

Onze beleggingsfilosofie gebruikt recente inzichten uit meerdere vakgebieden, zodat we continu kunnen inspelen op ontwikkelingen.

Wij noemen dat: Total Portfolio Approach.

Ik ben Jacco Heemskerk, Hoofd Beleggingen bij Willis Towers Watson.

Duurzaamheid staat hoog op de agenda van beleggers, van wetgevers en toezichthouders.

De Sustainable Finance Disclosure Regulation vraagt aan pensioenfondsen om informatie te verschaffen over hoe en in welke mate zij duurzaam beleggen.

In de komende maanden zal de aandacht van pensioenfondsen daarom komen te liggen bij het invulling geven aan een duurzaam beleggingsbeleid.

Inmiddels is er al een flinke gereedschapskist waarmee beleggers een positieve bijdrage kunnen leveren aan de wereld waarin wij leven.

Vandaag spreek ik daarover met Morgan Hielkema.

Morgan is consultant bij Willis Towers Watson Investment.

Nou Morgan, goedemorgen.

Goedemorgen Jacco.

Wat verstaan we eigenlijk onder duurzaam beleggen?

Als je het hebt over duurzaam beleggen, dan heb je het eigenlijk over de maatschappelijke impact die beleggingen met zich meebrengen en daarmee invloed hebben op de wereld om ons heen, eigenlijk.

Daarbij geloven wij dat beleggingen die een positieve maatschappelijke impact hebben, ook daarmee een beter bestaansrecht hebben op de lange termijn.

Ja.

En daarmee denken wij ook dat strategieën waarin duurzaam beleggen is meegenomen, ook succesvoller zullen zijn op de lange termijn.

Dus dat het risico-rendementsprofiel ook wordt verbeterd.

En pensioenfondsen, daarvan weet ik, die moeten een goed pensioen realiseren voor hun deelnemers. Wat is de rol van pensioenfondsen bij duurzaam beleggen?

Eigenlijk, als je het platslaat, wat een pensioenfonds doet, heeft ook invloed op de wereld van morgen.

En afhankelijk van de acties van pensioenfondsen kan die invloed positief, maar zeker ook negatief zijn.

Uiteindelijk bepalen zij natuurlijk waar geld naartoe gaat, welke bedrijven en overheden worden gefinancierd.

Dus naast het zorgen voor een rendement, voor de deelnemers van pensioenfondsen, en de risico's beheersen die daaraan vasthangen, hebben ze ook een rol als rentmeester te vervullen.

Dus rentmeesterschap voor de aarde waarop we leven.

Ja, rentmeesterschap. Dat is een hele ouderwetse term.

Tegelijkertijd is hij tegenwoordig ook weer actueel.

Maar wat bedoel je er eigenlijk mee?

Ja, goede vraag. Ik denk dat je rentmeesterschap eigenlijk kunt uitsplitsen in twee delen, waarbij het eerste deel is: goed beheer van de zaken van een ander.

Dus in dit geval is dat toepasselijk op pensioenfondsen, dat zijn dan de deelnemers.

En daarnaast ook zorg voor de wereld waarin we leven.

En hoeveel aandacht besteden pensioenfondsen dan aan dat duurzaamheid? Komt dat op?

Wordt dat meer?

Ik zou zeggen: nog niet alle pensioenfondsen zijn daar evenveel mee bezig, ik denk wel dat er inderdaad een groeiende trend is waar te nemen van pensioenfondsen die duurzaamheid hoger op de agenda hebben staan.

En ik denk dat dat te verklaren valt door twee dingen, allereerst de bewustwording van pensioenbesturen over de maatschappelijke verantwoordelijkheid die we net noemen, die ze toch inherent met zich mee dragen.

En daarnaast denk ik ook dat de overtuiging steeds groter wordt dat duurzaam beleggen meenemen in je asset allocatie, daadwerkelijk ook bijdraagt aan het verbeteren van het risico-rendementsverhouding van een portefeuille als geheel.

Dus jij zegt: ze hebben zelf het licht gezien?

Ja, ik denk gedeeltelijk wel, in ieder geval. Er zijn zeker initiatieven genomen vanuit de sector zelf.

Aan de andere kant heb je natuurlijk ook zogenaamde push-factoren natuurlijk die meespelen.

Ik denk dat iedereen zich er wel van bewust is dat de relevante wet- en regelgeving die op ons afkomt en de duurzame initiatieven, steeds meer wordt en steeds groter wordt.

Absoluut.

Ik zou zelf gelijk al [?], de Shareholder Rights Directive, allerlei richtlijnen vanuit de toezichthouder, het IMVB-convenant, en ik refereerde er al aan in de inleiding, ook de Sustainable Finance Disclosure Regulation, waardoor pensioenfondsen nu echt ook niet alleen iets moeten publiceren op hun website, maar ook beginnen na te denken over hoe ze dan invulling geven aan de rapportages over duurzaamheid.

Wat vinden deelnemers er eigenlijk van?

Ja, wat je eigenlijk ziet is dat de achterban van fondsen steeds meer betrokken raakt bij duurzaamheidsvraagstukken, en dat heeft een beetje met de trend te maken dat pensioenfondsen specifieke beleggingsthema's implementeren die aansluiten bij de wens van de deelnemers.

En risico's voor institutionele beleggers zullen er ook wel zijn? Met name het risico als je besluit om niks te doen, kan dat überhaupt? En welke risico's loop je?

Ja, dat is misschien een heel belangrijk thema, natuurlijk.

Welke risico's zijn er gemoeid met het niet ingaan op de hele duurzaamheidsbeweging?

Je zou kunnen zeggen dat duurzaamheidsrisico's eigenlijk op de korte termijn wellicht niet financieel van aard zouden kunnen zijn, maar op de lange termijn zeker financieel zouden kunnen worden.

Dus als je kijkt naar bijvoorbeeld het milieu, dan zou je kunnen denken aan watervervuiling, maatschappelijke issues als kinderarbeid, en op governance gebied: omkoping of chantage, maar een voorbeeld die wij vaak gebruiken is klimaatverandering, omdat dat ten eerste een

risico die bij veel pensioenfondsen bovenaan de lijst staat, maar ook omdat het goed meetbaar is.

Dus als je bedrijven hebt die veel CO2 uitstoten, die zullen op den duur op zoek moeten gaan naar een ander bedrijfsmodel, en dat kan verandering zijn op basis van verandering in consumentengedrag, of gedreven door wetgeving, maar het zal altijd geld gaan kosten en het zal altijd ten koste gaan van het verdienmodel wat er staat.

Dus je kijkt vooral naar de langere termijn.

En die risico's waar we het over hebben, die hoeven niet altijd goed [?] te zijn in waarderingen van bedrijven waarin belegd wordt.

Dus vooral passieve lange termijnbeleggers, die stellen zich eigenlijk bloot aan substantiële risico's, vooral als ze die niet in het vizier hebben.

Ja, en als er iets niet goed is ingebest, biedt het ook weer een kans.

Hoe bouw je een duurzame beleggingsportefeuille als je duurzaamheid ook echt hoog in het vaandel hebt?

Ik denk dat je dat op meerdere manieren kan benaderen, maar in al die manieren denk ik dat een goede stap is een soort nulmeting maken aan het begin.

En dat doe je op basis van een goede duurzaamheidsrapportage.

En daarmee probeer je eigenlijk inzicht te krijgen in de ESG-factoren die spelen in de portefeuille.

En hopelijk stellen die je dan in staat om keuzes te maken en te zien hoe die keuzes bijdragen aan verschillende ESG, of duurzaamheidsvraagstukken, waaronder bijvoorbeeld klimaattransitie.

Ja, nou is het leidende thema in deze podcastserie ons Total Portfolio Approach, hoe pas je duurzaamheid in Total Portfolio Approach?

Als je kijkt naar Total Portfolio Approach, TPA, het idee is dat beleggingscategorieën binnen de portefeuille eigenlijk concurreren om een plek.

En met behulp van de duurzaamheidsrapportage die ik net noem, kun je eigenlijk duurzaamheid, naast andere kwaliteitsmaatstaven van de portefeuille, dus bijvoorbeeld liquiditeit, of complexiteit, of risico-rendement, kan duurzaamheid worden geïntegreerd in de asset allocatie.

En op die manier kunnen de duurzaamheidsrisico's en de kansen ook van duurzaamheid, van de ene belegging concurreren met die van de andere beleggingen.

En dat op een coherente en systematische manier.

Oké, nou klinkt het mooi en steeds meer mensen zijn ook overtuigd van het feit dat we een rol te spelen hebben, maar ik zie ook best wel wat pensioenfondsen nog worstelen met ESG.

Dus hoe kunnen ze het nou het beste aanpakken?

Nou, ik beaam wat je zegt.

Duurzaamheid is op zich goed te implementeren binnen de beleggingscyclus van een pensioenfonds.

Je ziet wel, in ieder geval in mijn omgeving, veel pensioenfondsen die daarmee struggelen.

En dan heb je het met name over de stap naar daadwerkelijke implementatie, dus inzicht krijgen is denk ik iets makkelijker te benaderen, maar daadwerkelijke implementatie is iets lastiger.

En als ik dan weer kijk naar klimaatsrisico als goed voorbeeld, dat is een goed te interpreteren ESG-risico.

En het is relatief eenvoudig voor dit risico om aan te tonen wat de duurzame keuzes zijn, die gemaakt kunnen worden bij het opbouwen van de portefeuille.

Ja, je hebt een nulmeting. En vervolgens kun je ook kijken: wat gebeurt er als ik aan uitsluiten doe, aan engagen doe of aan best in class kiezen?

Welke impact heeft dat bijvoorbeeld op de CO2-uitstoot van mijn portefeuille over tijd?

We komen al redelijk richting het einde. Wat zou je de luisteraar tot slot willen meegeven?

Ja, goede vraag. Ik denk als ik klimaatrisico nogmaals als voorbeeld neem, als ik die lijn doortrek, zou ik nog even het CO2-reductieplan willen noemen.

Dus binnen Willis Towers Watson hanteren wij een bepaalde aanpak voor zo'n CO2-reductieplan.

En dat wordt eigenlijk onderverdeeld in drie essentiële onderdelen.

Wil ik tussendoor nog even vermelden dat er op de 14e van april een webinar aankomt, wat georganiseerd wordt door Willis Towers Watson, over duurzaamheid, waarin dit plan verder in detail wordt uitgesplitst.

Oh, leuk.

Maar ik zal kort even belichten wat die drie onderdelen dan zijn.

Allereerst gaat het over doelstellingen op de lange termijn, bijvoorbeeld aan de hand van scenario-analyses is het mogelijk om de lange termijn doelstellingen op een concrete manier en op een haalbare manier vast te stellen.

Naast de lange termijn doelstellingen moet je natuurlijk ook kijken naar de korte en middelange termijn doelstellingen.

En tot slot, niet geheel onbelangrijk, welke middelen wil je inzetten bij het opzetten van het CO2-reductieplan?

Dus dan kun je denken aan positieve selectiestrategieën, of uitsluitingen bijvoorbeeld.

En uiteindelijk moet alles natuurlijk worden afgestemd op het governancebudget wat beschikbaar is, vanuit het pensioenfonds.

En natuurlijk moet het ook zo zijn dat pensioenfondsen transparant moeten zijn in hun ondernemingen hierover, richting hun stakeholders.

Nou dank je wel, Morgan. Er is vast veel meer om te doen dan datgene wat wij besproken hebben, maar je hebt wel duidelijk aangegeven dat duurzaam beleggen iets is wat niet meer weggaat.

Wet- en regelgeving zullen worden aangescherpt, pensioenfondsen zijn er volop mee bezig, en je kunt echt keuzes maken en duurzaamheid goed implementeerbaar maken in je portefeuille.

En daarmee zijn we ook aan het einde gekomen van deze podcast.

Volgende week spreek ik met Bob Crans over beleggen in China.

Controversieel, maar biedt zeker kansen, het wilde oosten. Ik kijk ernaar uit, tot de volgende podcast. U heeft geluisterd naar een Willis Towers Watson podcast.

Wilt u meer weten? Ga dan naar www.willistowerswatson.nl.